

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci *žalobkyne L. A., M. X., B., IČO: X., zastúpenej JUDr. J. M., advokátkou so sídlom v B., S. X., proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky*, Lazovná ul. 63, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného zo dňa 15. decembra 2008, č.: I/223/6856-96475/2008/999609-r a č.: I/223/6856-96487/2008/999609-r, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/9/2009 – 62 z 27. mája 2011, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/9/2009 – 62 z 27. mája 2011 v spojení s doplnujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/9/2009 zo dňa 20. apríla 2012 v napadnutej časti týkajúcej sa veci samej a náhrady trov konania **z r u š u j e** a konanie vo veci **z a s t a v u j e**.

Žalobkyni náhradu trov konania nepriznáva.

Právnej zástupkyňi žalobkyne JUDr. J. M. odmenu právneho zastúpenia žalobkyne v odvolacom konaní nepriznáva.

Štátu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 250j ods. 2 písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutia žalovaného z 15.12.2008, č.: I/223/6856-96475/2008/999609-r a č.: I/223/6856-96487/2008/999609-r a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň zaviazal žalovaného nahradiť právnomu zástupcovi žalobkyne JUDr. M. S., advokátovi, trovy konania vo výške 231,08 € na jeho účet v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, ustanovenej advokátke JUDr. J. M. priznal odmenu za zastupovanie v sume 261,82 €, ktorú uložil učtárni Krajského súdu v Prešove zaplatiť v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku z rozpočtových prostriedkov štátu.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetom preskúmania boli rozhodnutia žalovaného, ktorými potvrdil daňové exekučné výzvy Daňového úradu Bardejov vydané podľa § 76 a nasl. zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zák.

č. 511/1992 Zb.“) a zákona č. 446/2002 Z. z. o vzájomnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 446/2002 Z. z.“), pričom exekučným titulom bol vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov Finančného úradu Chemitz-Süd, Spolková republika Nemecko č. 214/195/32581-H V004 Ve zo dňa 6.11.2006. Krajský súd poukázal na skutočnosť, že postup a podmienky, za ktorých príslušný orgán Slovenskej republiky – Ministerstvo financií SR alebo ním poverený daňový orgán alebo colný orgán zabezpečia vymáhanie pohľadávky príslušného úradu zmluvného štátu, v čase vydania daňových exekučných výziev, upravoval zákon č. 446/2002 Z. z., ako aj smernica Rady č. 76/308/EHS zo dňa 15.3.1976 o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok týkajúcich sa určitých poplatkov, odvodov, daní a ďalších opatrení (ďalej len „smernica Rady č. 76/308/EHS“). Zdôraznil, že podľa právnej úpravy Slovenskej republiky platnej v čase vydania exekučných výziev, bolo možné nariadiť výkon cudzích správnych rozhodnutí len za podmienok upravených v § 250w a nasl. O.s.p., čo vyplýva z § 250w ods. 1 O.s.p., podľa ktorého, ak medzinárodná zmluva, ktorou je SR viazaná, obsahuje záväzok vykonávať rozhodnutia cudzích správnych orgánov vo veciach, o ktorých rozhodujú správne orgány (ďalej len „cudzí správne rozhodnutie“), možno nariadiť výkon cudzieho správneho rozhodnutia, len ak krajský súd na návrh osoby, o ktorej právo v cudzom správnom rozhodnutí ide, rozhodol, že cudzie správne rozhodnutie je vykonateľné. Vyplývalo to aj z čl. 8 ods. 2 Smernice Rady č. 76/308/EHS, podľa ktorého dokument umožňujúci vymáhanie pohľadávky môže byť podľa potreby a v súlade s ustanoveniami platnými v členskom štáte, v ktorom sa požadovaný orgán nachádza, akceptovaný, uznaný, doplnený alebo nahradený dokumentom oprávňujúcim vymáhanie na území členského štátu. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade malo vydaniu daňových exekučných výziev predchádzať uznávacie konanie podľa 6. hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250w a nasl. O.s.p.), ktoré vykonané nebolo, čo predstavuje takú vadu konania, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutí správneho orgánu. Na veci nič nemení, že zákon č. 446/2002 Z. z. platný a účinný v čase vydania daňových exekučných výziev bol zrušený zákonom č. 466/2009 Z. z. o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 15.12.2009), ktorý už od postupu podľa § 250w a nasl. O.s.p. upustil. Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že ide o rozhodnutia procesnej povahy, týkajúce sa vedenia exekučného konania, ktoré nezasahujú do subjektívnych práv žalobkyne, pretože v rámci týchto konaní bolo potrebné sa prejudiciálne zaoberať otázkou, či nariadeniu výkonu rozhodnutia cudzieho správneho orgánu predchádzalo uznávacie konanie podľa § 250w a nasl. O.s.p., čo splnené nebolo, a teda došlo k porušeniu aj iných subjektívnych práv, ktorých ochrana sa v daňovom exekučnom konaní, resp. v konaní, ktoré mu predchádzalo, domáhať nemohla. S poukazom na skutočnosť, že podobný názor vyslovil v obdobnej veci najvyšší súd v uznesení 3Sžf/138/2009 z 13.5.2010, krajský súd rozhodnutia žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom konaní opätovne rozhodne o odvolaniach žalobkyne proti prvostupňovým rozhodnutiam správneho orgánu v intenciách právneho názoru krajského súdu vyslovenom v tomto rozsudku. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a priznal úspešnej žalobkyni náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia JUDr. M. S., advokáta, ktorý žalobkyňu pôvodne v obidvoch veciach (3S 9/09, 3S 10/09) zastupoval, v sume 231,08 €. Zároveň v súlade s ust. § 140 ods. 2 O.s.p. súd rozhodol o náhrade trov konania pre JUDr. J. M., advokátku, ktorú ustanovil v zmysle § 30 ods. 1 O.s.p. žalobkyni a uložil učtárni KS v Prešove zaplatiť jej trovy konania v sume 261,82 €, ktoré špecifikoval.

Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že odvolací súd žalobu ako nedôvodnú zamietne. Ako dôvod odvolania uviedol, že krajský súd vec posúdil po právnej stránke nesprávne. Vychádzajúc

z článku 8 ods. 1, 2 smernice Rady 76/308/EHS a ustanovení § 6, § 6a ods. 2, ods. 3 zák. č. 446/2002 Z. z., ktoré citoval, bol žalovaný toho názoru, že **ustanovenie § 250w a nasl. O.s.p. na daný prípad nie je aplikovateľné**. Zákon č. 446/2002 Z. z. obsahuje osobitnú právnu úpravu pri postupe pri vymáhaní pohľadávok, ktoré ako to vyplýva z § 3 cit. zák. sú pohľadávkami týkajúcimi sa daní a ciel. Ustanovenie § 6 cit. zákona upravuje náležitosti žiadosti o vymáhanie pohľadávky a povinné prílohy k žiadosti, medzi ktoré patria písomnosti s vyznačením ich právoplatnosti a vykonateľnosti alebo ich úradne osvedčené kópie, pričom na účely vymáhania pohľadávky sa písomnosti vydané podľa právneho poriadku zmluvného štátu považujú za písomnosti vydané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Len ak treba písomnosti zmluvného štátu podľa poriadku Slovenskej republiky doplniť alebo nahradiť inými písomnosťami, doplnenie alebo nahradenie týchto písomností zabezpečí príslušný orgán (§ 6a ods. 3 zák. č. 446/2002 Z. z.). Zdôraznil, že takto formulovaná požiadavka je koncipovaná široko a stanovená podmieňovacím spôsobom „ak treba písomnosti podľa odseku 2...“, pričom zákon neodkazuje na ust. § 250w O.s.p. Žalovaný poukázal na to, že správca dane začal daňové exekučné konanie na podklade exekučného titulu, ktorým je výkaz daňových nedoplatkov vyhotovený Finančným úradom Chemnitz-Süd. Zdôraznil, že **výkaz daňových nedoplatkov** je zostavený z evidencie daní, resp. daňových nedoplatkov, ktoré vznikli na základe vyrubených rozdielov dane, pričom **nemá charakter rozhodnutia, ani sa ním nerozhoduje o povinnosti podľa hmotného práva**. V danom prípade finančný úrad vyrubil daň zo mzdy za rok 2003, solidárny príspevok k dani zo mzdy za rok 2003, solidárny príspevok k dani zo mzdy za rok 2004, daň z príjmov právnických osôb za rok 2003 a solidárny príspevok k dani z príjmov právnických osôb za rok 2003. Žalovaný poukázal na to, že **dožiadaný orgán v tomto prípade správca dane, nemá právo spochybňovať zákonnosť rozhodnutí, prípadne posudzovať pri daňovej pohľadávke zhadu s jej domácim právom (jej legálnosť), ale má zabezpečiť iba samotný výkon exekučného konania**. Vychádzajúc z toho, že vzájomná pomoc pri vymáhaní pohľadávok (v podstate pohľadávok týkajúcich sa daní a ciel) je osobitne upravená v zákone č. 446/2002 Z. z. mal za to, že ustanovenie § 250w O.s.p. sa použije na nariadenie výkonu cudzieho správneho rozhodnutia **týkajúceho sa iných oblastí ako daňových**, teda ak je potrebné realizovať výkon práva priznaný cudzím správnym rozhodnutím. Zdôraznil, že aplikácia ust. § 250w O.s.p. na vymáhanie daňových pohľadávok pre žiadajúci orgán nie je podľa jeho názoru použiteľná aj z toho dôvodu, že návrh na výkon cudzieho správneho rozhodnutia podáva osoba, o ktorej právo v cudzom správnom rozhodnutí ide, pričom v danom prípade správca dane – Daňový úrad Bardejov nie je v pozícii osoby, ktorej bolo cudzím správnym rozhodnutím priznané právo, ale len na základe žiadosti vymáha daňový nedoplatok pre finančný úrad Spolkovej republiky Nemecko. Poukázal tiež na skutočnosť, že zákon č. 446/2002 Z. z. bol zrušený zákonom č. 466/2009 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 15.12.2009, pričom podľa § 19 zák. č. 466/2009 Z. z. – prechodné a záverečné ustanovenia – sa postupuje podľa ustanovenia tohto zákona aj ak príslušný orgán členského štátu alebo príslušný orgán zmluvného štátu doručil žiadosť podľa § 6 až 8 alebo § 10 do 14.12.2009 a poskytovanie, požadovanie a prijímanie medzinárodnej pomoci pri vymáhaní pohľadávky bude prebiehať po 14.12.2009, podľa § 9 ods. 3 cit. zákona sa ustanovenia osobitného predpisu o uznávaní vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov nepoužijú, pričom v poznámke pod čiarou je odkaz na § 250w O.s.p. Žalovaný uviedol, že v súčasnej dobe ešte stále prebieha exekúcia na vymoženie daňového nedoplatku, pretože správca dane po doručení rozhodnutia odvolacieho orgánu o odvolaní proti daňovej exekučnej výzve postupoval podľa § 77 ods. 1 zák. č. 511/1992 Zb. a vydal daňový exekučný príkaz. Zdôraznil, že podanie žaloby na súd o preskúmanie daňovej exekučnej výzvy nemá odkladný účinok. Záverom uviedol, že prijatím názoru krajského súdu, že správca dane pred začatím daňového exekučného konania mal požiadať o uznávacie konanie podľa 6. hlavy piatej časti O.s.p., následná náprava vady

konania vzhľadom na novú právnu úpravu a prechodné a záverečné ustanovenia už nie je potrebná, pretože v poskytovaní medzinárodnej pomoci pri vymáhaní pohľadávky sa naďalej pokračuje a to v zmysle novej právnej úpravy – zákona č. 466/2009 Z. z. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Doplňacím rozsudkom č. k. 3S/9/2009 zo dňa 20. apríla 2012 krajský súd rozhodol, že výrok rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/9/2009 – 62 z 27. mája 2011 vo výroku o náhrade trov sa dopĺňa tak, že k pôvodným výrokom doplnil ďalší výrok: „Náhradu trov štátu nepriznáva“. Odôvodnenie tohto doplnacieho rozsudku oprel ust. § 151 ods. 6 O.s.p. s tým, že štátu podľa výsledkov konania vzniklo právo na náhradu trov konania proti rozpočtovej organizácii (Finančnému riaditeľstvu SR ako nástupcovi bývalého Daňového riaditeľstva SR), ktorá je v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch oslobodená od súdnych poplatkov, a preto súd náhradu trov štátu nepriznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu podľa §§ 212 ods. 1 a nasl. O.s.p. v rozsahu dôvodov odvolania žalovaného a dospel k záveru, že rozsudok Krajského súdu v Prešove je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 2 O.s.p. a konanie zastaviť podľa § 250d ods. 3 O.s.p., a to z dôvodu neexistencie spôsobilého predmetu súdneho prieskumu.

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Z podkladov súdneho spisu je zrejmé, že žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala preskúmania zákonnosti horeoznačených rozhodnutí žalovaného, ktorými **potvrdil daňové exekučné výzvy** Daňového úradu Bardejov vydané podľa § 76 a nasl. zákona č. 511/1992 Zb. a zákona č. 446/2002 Z. z.

Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala postupu súdu podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§ 247 a nasl. O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 248 písm. a) O.s.p. súde nepreskúmajú rozhodnutie správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

V posudzovanej veci odvolací súd v prvom rade venoval pozornosť otázke existencie spôsobilosti napadnutých rozhodnutí byť predmetom súdneho prieskumu, t.j. či napadnuté rozhodnutia spĺňajú zákonné atribúty v zmysle citovaného ustanovenia § 244 ods. 3 O.s.p. V tomto smere dospel k nasledovným záverom.

Daňová exekučná výzva v zmysle ust. § 76 ods. 2 zák. č. 511/1992 Zb. má len povahu procesného úkonu. Pri jej zasielaní sa totiž vychádza zo skutočnosti, že jej adresát je už v pozícii daňového dlžníka s presne stanovenou daňovou povinnosťou. Doručením tejto výzvy nedochádza k zmene práv jej adresáta a tým menej možno tvrdiť, že by ňou dochádzalo k ich zakladaniu. Daňová exekučná výzva predstavuje iba prvý úkon v rámci daňovej exekúcie. Na základe uvedeného možno konštatovať, že táto výzva má povahu procesného rozhodnutia, lebo nerieši ani neukladá hmotnoprávne povinnosti platenia dane. Takéto rozhodnutie je podľa § 248 písm. a/ O.s.p. rozhodnutím procesnej povahy, ktoré nepodlieha súdnemu prieskumu.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd právne kvalifikoval predmetnú žalobu, podanú na krajský súd, ako žalobu smerujúcu proti rozhodnutiam, ktorými neboli založené nové práva a povinnosti žalobkyne, t.j. proti rozhodnutiam vylúčeným z prieskumu v správnom súdnictve, ktorému podliehajú len tie rozhodnutia, ktorými sa zakladajú, menia alebo rušia práva a povinnosti.

S poukazom na uvedené skutočnosti, odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné, ako napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. zrušiť a konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastaviť.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že žalobkyni, ktorá v konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal.

Ustanovenej právnej zástupkyňi odvolací súd odmenu právneho zastúpenia žalobkyne z dôvodu nevyčíslenia trov právneho zastúpenia v rámci odvolacieho konania nepriznal (§ 140 ods. 2 veta druhá O.s.p., § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p.).

Odvolací súd štátu náhradu trov odvolacieho konania podľa § 148 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. s poukazom na výsledok konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 22. augusta 2012

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth

